

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การวิเคราะห์ระบบนิเวศเกษตรเพื่อศึกษาความเป็นไปได้
ในการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ : กรณีศึกษาตำบลหูก้าน
อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้เขียน

นายบัณฑิต ลิงหะชัย

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ สุฤกษ์ กรรมการ
อาจารย์วันดร โพธิกานนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเป็นส่วนหนึ่งที่มุ่งตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ให้แพร่หลายออกไปสู่เกษตรกรในพื้นที่เหมาะสม จึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความเป็นไปได้โดยการวิเคราะห์ทางระบบนิเวศเกษตร และหารูปแบบของระบบเกษตรที่เหมาะสมกับระบบนิเวศและสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและสังคมของเกษตร

พื้นที่ศึกษาคือตำบลหูก้าน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้เลือกเกษตรกรจาก 5 หมู่บ้านด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบให้โอกาสเท่าเทียมกันจำนวน 195 ราย (ครัวเรือน) เป็นตัวอย่างเพื่อการศึกษ ข้อมูลที่จำเป็นต่อการศึกษารวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ได้นำมาจัดเป็นกลุ่มและแปลงเป็นรหัสตัวเลข จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ตารางไขว้

ผลการศึกษาพบว่ามีความเป็นไปได้สำหรับการเลี้ยงโคเนื้อ ซึ่งหากพิจารณาโดยละเอียดพบว่าระบบเกษตรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากสำหรับการเลี้ยงโคเนื้อเป็นกิจกรรมเสริม ระบบนิเวศต้องมีการปรับปรุงบ้างส่วน โดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของดินที่มีอยู่ในระดับที่ต่ำและความลาดชันที่เกินร้อยละ 16 นอกจากนี้ยังมีปัจจัยจำกัดทางเศรษฐกิจคือ เกษตรกรมีหนี้สินมาก วนลักษณะทางสังคมที่เป็น

ปัจจัยจำกัดคือ เกษตรกรมีความรู้เชิงวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อน้อย รูปแบบของระบบเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงโคเนื้อเรียงตามลำดับคือ ระบบเกษตรกรแบบหมุนเวียนพืชระหว่างพืชเศรษฐกิจและพืชเลี้ยงสัตว์ ระบบเกษตรกรแบบผสม และระบบเกษตรกรแบบผสมผสาน

ข้อเสนอแนะที่เชื่อว่ามีประโยชน์ในทางปฏิบัติจากผลการศึกษาคั้งนี้คือ (1) ในบริเวณที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 16 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดพื้นที่สำหรับการเลี้ยงปศุสัตว์ของกรมพัฒนาที่ดินควรระมัดระวังในการปล่อยโคเนื้อเข้าไปแทะเล็มหญ้า ถ้าเป็นไปได้ควรปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อป้องกันการพังทลายและเก็บเกี่ยวพืชเหล่านี้มาให้โคกินในคอก (2) การให้ความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การทำหญ้าหมัก หญ้าแห้ง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น (3) ควรมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่เกษตรกรแต่ควรระมัดระวังและติดตามผลอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการประกอบกิจการ เพื่อให้เกษตรกรมีกำไรและสามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลาที่จำกัดและ (4) ระบบเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงโคเนื้อที่เสนอไปแล้วนั้นหากเกษตรกรจะเลือกทำรูปแบบใดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและทั่วถึงกัน ซึ่งเกษตรกรแต่ละครัวเรือนอาจเลือกระบบเกษตรกรไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและลักษณะพื้นที่ของเกษตรกรเหล่านั้น

Research Title Agroecosystems Analysis for Feasibility
in Beef Cattle Raising : A Case Study of
Tambon Hu Thamnop, Amphoe Pa Kham, Changwat
Buri Ram

Author Mr. Bodin Singhachei

M.S. Geography

Examining Committee: Assoc.Prof.Dr.Manat Suwan Chairman
Assoc.Prof.Dr.Vanpen Surarerks Member
Lecturer Mr.Nirandorn Potikanon Member

Abstract

This study about beef cattle development is to respond to government policy in expanding feasibility of beef cattle raising in particular area of land under the agroecosystem in respond to the need of economic and social features.

Area of land under this project is at Tambon Hu Thamnop, Amphoe Pa Kham, Changwat Buri Ram. Farmers of 195 households from 5 Moobans were chosen through random sampling technique. Data needed for this study were collected by using questionnaires and then arranged in groups set up in the series of coding numbers. Cross tabulation analysis was employed in data analysing.

It was found from the study that raising beef cattle in this agricultural area is possible. However, some ecological aspects should be improved owing to its low quality of soil and the slope of more than 16 percent.

Economically, most farmers are very poor and some of them have debts. In the case of social aspects, farmers have limited knowledge of feeding beef cattle. These two factors (social and economic) have caused great trouble to the farmers.

In case of appropriate farming systems for beef cattle raising, it was found that ley farming system, mixed farming system, and integrated farming system are among the most possible ones.

Findings from the study suggest that

(1) Having animals grazing plants in the area of slope more than 16 percent is necessary, and raising beef cattle should be treated with great care. Some other grazing grasses should be grown to prevent soil erosion. (2) Knowledges of raising beef cattle should be provided to the farmers. Such knowledges are, feeding beef cattle, growing plants in the pasture, and making hay silage (green food for farm animals stored, while green, in a silo). (3) Money on credit should be provided for needy farmers together with good advices on the basis that farmers can get good profits and are able to return their borrowed money in the limited period of time. (4) Farmers may choose different forms of feeding beef cattle owing to their knowledge and attitude. Thus, good advices as well as close follow-up by officials should be well provided.